

Remigiusz Sapa
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Uniwersytet Jagielloński

Profesjonalna informacja w Internecie: projektowanie i realizacja serwisów, dostęp, jakość, etyka, własność intelektualna

Kraków 31.05-1.06.2004

(Oficjalna strona konferencji: Profesjonalna informacja w Internecie: projektowanie i realizacja serwisów, dostęp, jakość, etyka, własność intelektualna. In *Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego* [on-line]. [dostęp 20 lipca 2004]. Dostępny w Word Wide Web: <http://bilon.miks.uj.edu.pl/konfer/pl/index.html>)

W tym roku, nieco wcześniej niż zazwyczaj, bo na przełomie maja i czerwca, odbyła się już dziesiąta międzynarodowa konferencja naukowa i środowiskowa, zorganizowana przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ. Tematyka obrad koncentrowała się na zagadnieniach związanych z tworzeniem i udostępnianiem informacji w Internecie. W konferencji uczestniczyło przeszło 90 osób - naukowców, bibliotekarzy i nauczycieli akademickich z Polski oraz Wielkiej Brytanii, Francji, Danii, Norwegii, Szwecji i Stanów Zjednoczonych. W sumie wygłoszono 10 referatów i 23 komunikaty.

Uczestnicy zostali powitani w murach Instytutu przez dyrektora i jednocześnie organizatora konferencji - dr hab. Marię Kocójową. Oficjalnego otwarcia dokonali prof. dr hab. Maria Nowakowska, prorektor UJ ds. badań i współpracy międzynarodowej oraz William Bellis, konsul ds. prasy i kultury z Konsulatu Generalnego USA w Krakowie.

Prowadzona przez Wandę Pindlową (IINiB UJ) sesja plenarna została podzielona na trzy części. W sumie w pierwszym dniu wygłoszonych zostało 10 referatów gości zagranicznych. Paul Sturges z Loughborough University (Wielka Brytania) skoncentrował się na kwestiach etycznych i działaniach podejmowanych przez Committee on Free Access to Information and Freedom of Expression (FAIFE, IFLA). Zabierający po nim głos Tord Hoivik z Oslo University College (Norwegia) przedstawił swoją wizję przyszłości bibliotek. Sformułował strategiczne kierunki rozwoju bibliotekarstwa w odniesieniu do przemian w społeczności użytkowników i środowisku informacyjnym. Z kolei Anne Goulding z Loughborough University (Wielka Brytania), w referacie przygotowanym wspólnie z Rachel Spacey, omówiła działania pracowników bibliotek publicznych w Wielkiej Brytanii zmierzające do ułatwienia i upowszechnienia dostępu obywateli do elektronicznych zasobów informacji. Drugą część sesji plenarnej rozpoczęło wystąpienie gościa z The State and University Library w Aarhus (Dania). Helge Clausen podjął tematykę prawa autorskiego w Internecie i poruszył kwestię roli bibliotekarzy i pracowników informacji znajdujących się w środku "pola bitwy" między właścicielami tych praw a użytkownikami informacji. Problematykę skutków przejmowania kontroli nad rynkiem wydawniczym (szczególnie jego częścią związaną z nauką i edukacją) przez wielonarodowe korporacje poruszył Gary Byrd z Health Sciences Library, University at Buffalo (USA). Holly Murten z Information Resource Center Ambasady USA w Berlinie odniosła się w swoim wystąpieniu do kwestii zagrożeń, ale i szans, jakie przed bibliotekami stawia Internet. Przedstawiła współczesne trendy w tym względzie w bibliotekarstwie amerykańskim. Kolejny referat wygłosił Marek Sroka z University of Illinois at Urbana-Champaign (USA). Prelegent wskazał na zjawisko wzrostu konkurencji dla bibliotek w środowisku sieciowym ze strony darmowych i komercyjnych serwisów informacyjnych. Zabierający po przerwie głos Jean-Marc Francony z Université Pierre Mendès France - Grenoble poruszył kwestie związane z koncepcją funkcjonalności (*usability*) i stosowaniem różnych metod jej definiowania. Z kolei Joanna Janik z Bibliothèque de l'Institut d'Informatique et de Mathématiques Appliquées (IMAG) de Grenoble (Francja) i Christine Aubry z Maison des Sciences de l'Homme-Alpes (Francja) omówiły politykę ośrodków naukowych w zakresie prowadzenia dokumentacji oraz zarządzania bibliotekami i ośrodkami dokumentacji. Przedstawiły też przykłady systemów służących udostępnianiu i archiwizacji dokumentów elektronicznych - "Eurydice" i "Dspace". W ostatnim referacie wygłoszonym w pierwszym dniu obrad Elena Macevičiūtė z University College of Borås (Szwecja) przedstawiła wyniki badań rynku pracy przeprowadzonych na Litwie i w Estonii mających na celu przygotowanie podstaw do planowania kursów z zakresu zarządzania informacją w krajach nadbałtyckich.

W przerwie między referatami wspomniana już Anne Goulding zaprezentowała brytyjskie czasopismo *Journal of Librarianship and Information Science*, którego jest redaktorem.

Dyskusja, która odbyła się po wygłoszeniu ostatniego z referatów, dotyczyła głównie kwestii związanych z przyszłością bibliotek w nowym, sieciowym i cyfrowym środowisku informacyjnym człowieka.

Tradycyjnie pierwszy dzień obrad zakończył się spotkaniem towarzyskim w Klubie Convivium.

W drugim dniu obrady toczyły się w dwóch panelach prowadzonych przez Wandę Pindlową i Marię Kocójową (IINiB UJ).

W ramach pierwszego panelu przedstawione zostały następujące komunikaty:

- ENISA - European Network and Information Safety Agency / **Marta Grabowska**, IINiSB, Uniwersytet Warszawski.
- Kreowanie serwisów informacyjnych w hybrydowej bibliotece uczelnianej / **Grażyna Piotrowicz**, Biblioteka Uniwersytecka, Uniwersytet Wrocławski.
- Informacja o stanie środowiska naturalnego w Polsce w europejskich i polskich internetowych systemach informacji / **Małgorzata Jaskowska**, IINiB Uniwersytet Jagielloński.
- Internetowy "Serwis informacyjny OIN" Biblioteki Głównej Akademii Pedagogicznej w Krakowie jako źródło informacji naukowej z dziedziny pedagogiki i psychologii / **Ewa Piotrowska, Renata M. Zając**, Biblioteka Główna, Akademia Pedagogiczna w Krakowie.
- Portal internetowy Biblioteki Medycznej CM UJ jako narzędzie realizacji usług bibliotecznych / **Michał Hanasiewicz, Anna Uryga**, Biblioteka Główna Collegium Medicum, Uniwersytet Jagielloński.
- Cybermetria / **Wanda Pindłowa**, IINiB Uniwersytet Jagielloński.
- Internet i nowoczesna technologia komputerowa a etyka pracownika informacji naukowej / **Barbara Sosińska-Kalata**, IINiSB, Uniwersytet Warszawski.
- Nowe mechanizmy dystrybucji informacji w Internecie. Metadane i ich standaryzacja / **Lucjan Stalmach**, Biblioteka Główna Collegium Medicum, Uniwersytet Jagielloński.
- Metadane i ontologie w systemach zarządzania wiedzą / **Marek Nahotko**, IINiB Uniwersytet Jagielloński.
- WWW-ISIS - łatwy sposób publikowania baz danych w Internecie dla bibliotekarzy i pracowników informacji / **Wiesław Gliński**, IINiSB, Uniwersytet Warszawski.
- Systemy zarządzania treścią - możliwości i wykorzystanie / **Aneta Firlej-Buzon**, IINiB, Uniwersytet Wrocławski.
- Systemy nawigacji a strategie nawigowania na przykładzie edukacyjnego serwisu internetowego / **Stanisław Skórka**, IINiB, Akademia Pedagogiczna w Krakowie.

Drugi panel przyniósł kolejne wystąpienia:

- Fundacja Polska Biblioteka Internetowa / **Zdzisław Pietrzyk**, Biblioteka Główna, Uniwersytet Jagielloński.
- Tworzenie Polskiej Biblioteki Internetowej / **Jan Bednarczyk**, Biblioteka Papieskiej Akademii Teologicznej.
- Cyfrowa Kolekcja Czasopism Polskich / **Małgorzata Kaczarowska**, Biblioteka Uniwersytecka, Uniwersytet Warszawski.
- Witryna domowa biblioteki a użytkownik - sposoby przyjaznej komunikacji / **Halina Kozak, Żaneta Szerksznis**, Biblioteka Uniwersytecka, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu.
- Serwisy tematyczne w Internecie na przykładzie portalu *Elektroniczna Biblioteka (EBIB)* / **Anna Komperda**, Biblioteka Główna, Politechnika Wroclawska.
- Jakość stron WWW: znaczenie informacji wstępnej "O serwisie" / **Maria Kocójowa**, IINiB Uniwersytet Jagielloński.
- Strona domowa biblioteki czy biblioteka wirtualna? Koncepcja, twórcy, zasoby, usługi, użytkownik - z doświadczeń Biblioteki Politechniki Wrocławskiej / **Łucja Maciejewska, Barbara Urbańczyk, Jolanta Wróbel**, Biblioteka Główna, Politechnika Wroclawska.
- Doświadczenia projektowania i modernizacji strony domowej Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej / **Grażyna Kiwała, Agata Wietecha**, Biblioteka Główna, Politechnika Warszawska.
- Doświadczenia dotyczące tworzenia i rozwoju serwisu bibliotecznego na przykładzie strony WWW Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego / **Mariusz Tomaszewski**, Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego.
- Architektura informacji w internetowych serwisach edukacyjnych / **Barbara Kamińska-Czubała**, IINiB, Akademia Pedagogiczna w Krakowie.
- Funkcjonalność internetowej witryny informacyjnej (na przykładzie Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie) / **Piotr Tafiłowski**, Biblioteka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

Wspólna dyskusja, jaka wywiązała się na zakończenie obrad, ujawniła duże zainteresowanie środowiska problematyką konferencji.

Ostatnim punktem programu była wideokonferencja zorganizowana na terenie Konsulatu Generalnego USA w Krakowie, dzięki uprzejmości Williama Bellisa, konsula ds. prasy i kultury, oraz wysiłkom Janiny Galas z American Information Resource Center w Krakowie. W dyskusji udział wzięli: Trisha L. Davis (The Ohio State University Libraries) ze strony amerykańskiej oraz Gary Byrd, Helge Clausen, Tord Hoivik, Maria Kocójowa, Wanda Pindłowa, Paul Sturges. Dyskusję prowadziła Holly Murten, a dotyczyła ona głównie zagadnień związanych z negocjowaniem przez biblioteki licencji na dostęp do zasobów elektronicznych on-line w kwestiach związanych z udostępnianiem tak pozyskanych zasobów użytkownikom.

Obradom towarzyszyła wystawa plakatów dotyczących poprzednich dziewięciu konferencji zorganizowanych przez IINiB UJ przygotowana przez Gabrielę Bednarską (IINiB UJ) oraz prac studentów IINiB UJ wykonanych pod kierunkiem Danuty Bromowicz. Uczestnicy mogli także wysłuchać krótkiego wystąpienia Jana Zająca (Wydawnictwo Pergamena) oraz obejrzeć, a nawet zakupić stylizowane mapy różnych regionów świata i Polski, wydane z wielką dbałością o estetykę.

Aktualny i stosunkowo szeroki temat konferencji pozwolił nie tylko na wymianę doświadczeń w kwestii tworzenia i publikowania profesjonalnej informacji w Internecie przez biblioteki, ale także stworzył okazję do głębszych refleksji dotyczących etyki zawodowej, własności intelektualnej, a przede wszystkim przyszłej roli bibliotek. Pozostaje mieć nadzieję, że wymiana doświadczeń na temat aktualnych trendów i zjawisk oraz rozważania nad rolą

i funkcją bibliotek pozwolą tak ukierunkować ich rozwój, by mogły one przetrwać i z powodzeniem konkurować o użytkowników w nowym, internetowym środowisku informacyjnym.

Profesjonalna informacja w Internecie: projektowanie i realizacja serwisów, dostęp, jakość, etyka, własność intelektualna / Remigiusz Sapa// W: Biuletyn EBIB [Dokument elektroniczny] / red. naczelny Bożena Bednarek-Michalska. - Nr 7/2004 (58) sierpień/wrzesień. - Czasopismo elektroniczne. - [Warszawa] : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich KWE, 2004. - Tryb dostępu: <http://www.ebib.pl/2004/58/sapa.php>. - Tyt. z pierwszego ekranu. - ISSN 1507-7187